

Interdisciplinárne hry, súhry a interakcie v postdigitálnej dobe

BOGUMIŁA SUWARA – JANA TOMAŠOVIČOVÁ

V západnej civilizácii už dnes azda nikto nepochybuje o význame moderných technológií v oblasti prírodných, technických a informačných vied. V týchto vedných disciplínach vzbudzujú v súčasnosti čoraz väčšiu pozornosť tzv. konvergentné technológie, ktoré dokážu efektívne prepájať a kombinovať poznatky a metodologické postupy z rôznych vedných odborov, čím synergicky zosilňujú svoj dosah a pôsobenie. Potenciál digitálnych technológií však nezostáva bez povšimnutia ani vo sfére humanitných vied. Predovšetkým literárnovedné a kunsthistorické disciplíny, ktoré vďaka novým technológiám získavajú zvýšenú flexibilitu a možnosť tvorivo prepájať najrôznejšie textové, obrazové i zvukové obsahy, zintenzívnili výskum v tejto oblasti. Aplikácia digitálnych technológií sa stáva aj v humanitných vedách podnetom na užšiu interdisciplinárnu spoluprácu a následne na možné rozširovanie kultúrnych fenoménov i spôsobov doterajšieho poznania a myslenia.

Toto tematické číslo časopisu **WORLD LITERATURE STUDIES** sa zameriava na interdisciplinárne hry, súhry a interakcie v postdigitálnej dobe, pričom si všíma perspektívy, možnosti i limity moderných technológií predovšetkým v humanitných vedách. Autorky a autori jednotlivých príspevkov reflektujú viaceré aktuálne otázky: Ako sa pod vplyvom rýchlo sa rozvíjajúcich digitálnych technológií menia a nanovo štruktúrujú kontúry západnej kultúry? Dostačujú na jej pochopenie doterajšie interpretačné vzorce a metodologické stratégie poznania a hodnotenia? Ako sa odzrkadľuje pôsobenie digitálnych technológií v oblasti literárnej tvorby? Možno diagnostikovať nové posuny či premeny základných literárnych tendencií? Na rozdiel od viacerých utopických či dystopických scenárov, ktoré sa sformovali v súvislosti s aktuálnym technologickým vývojom, je naším cieľom preskúmať heterotopický charakter digitálnych technológií. Prejavuje sa v odkrývaní nových, doteraz skrytých a nepoznaných priestorov nášho sveta, ktoré zároveň podstatným spôsobom ovplyvňujú – či už rozširujú, spresňujú, alebo zásadne modifikujú – naše doterajšie poznanie. Predložené príspevky ponúkajú jednak teoretickú reflexiu týchto procesov, jednak aplikáciu v podobe experimentálnych projektov.

Jednou zo známkov interdisciplinarít je aj niekoľkoročná výskumná spolupráca poľských, českých a slovenských autoriek a autorov pôsobiacich v oblasti literárnej vedy, filológie, filozofie, kultúry, umenia i teórie nových médií. Časť svojej výskumnej práce predkladajú v tomto čísle.